

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

NOFEMERE 2010

MEMORANTAMO

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a memorantamo ke 11.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO LEKOLA TAODIŠO (40)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bobotse go fetiša.	Khouto 6: Bokgoni bjo bobotse kudukudu.	Khouto 5: Bokgoni bjo bobotse kudu.	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša.	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego.	Khouto 2: Bokgoni bja go išega.	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu.
	80 – 100%	70 – 79%	60 – 69%	50 – 59%	40 – 49%	30 – 39%	0 – 29%
	22½ – 28	20 – 22	17 – 19½	14 – 16½	11½ – 13½	8½ – 11	0 – 8
DITENG LE PEAKANYO (MEPUTSO 28)	-Diteng di laetša kwešišo ya go kgahliša ya ditaba. -Dikgopolo tša go butšwa tša go hlohla mogopolo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudukudu.	-Diteng di laetša tlhalošo ye e tseneletšego ya ditaba. -Dikgopolo di a kgahliša, ke tša boikgopolelo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudu.	-Diteng di laetša tlhalošo ya go kwagala ya ditaba. -Dikgopolo tša go kgahliša, tša go goga šedi. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse.	-Diteng di laetša tlhalošo ye e lekanego ya ditaba ka go kgotsofatša. -Dikgopolo ke tša mehleng, tša go se tsenelele. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go amogelega ya magareng ya go nyalelana le lelemtlalele tšo la bobedi.	-Diteng ke tša mehleng tša go fela di sa nyalelane. -Dikgopolo mo gontši di tseleng fela di a ipušeletša. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse ya lelemtlalele tšo la bobedi.	-Diteng ga di kwagale ka mehla, ga di nyalelane. -Dikgopolo ke tše nnyane tša go fela di ipušeletša. -Bohlatse bja go hlaelela bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo.	-Diteng di fapogile ebile ga di nyalelane. -Dikgopolo di šarakane ebile di a hlakahlakanya. -Ga go na Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -Taodišo e hlagišitšwe ka bofokodi.
POLELO, SETAELE LE PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 7)	-Bohlatse bja temogo ye e tseneletšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka tshwanelo. -Polelomakgethe e šomišitšwe ka nepagalo. -Kgethontšu ke ya maleba mo gohle. -Setaele se se nepagetšego se tšweletša sererwa ka kgethontšu.	-Temogo ye e itšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka tshwanelo le go kgona go šomiša polelo- makgethe ka nepagalo. -Kgethontšu mo gontši e nepagetše. -Setaele sa maleba se tšweletša sererwa ka kgethontšu. -Taodišo ga e na le phošo go laetša gore	-Temogo ye e itšego ya khuetšo ya polelo. -Polelo le maswaodikga mo gontši ke tša maleba. -Kgethontšu e lekanetšenyana fela e sepelelana le setšweletšwa. -Setaele ke sa maleba ebile se sepelelana le dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e tloga e se na le phošo go	-Temogo ye e itšego ya khuetšo ya polelo. -Polelo e nyakile e letefaditšwe, le maswaodikga a a kgotsofatša. -Kgethontšu e nyakile go hlaelela fela e sepelelana le sererwa ka tshwanelo. -Setaele se sepelelana le dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e sa na le	-Polelo ya go hlaelela le maswaodikga ga se a šomišwa ka tshwanelo. -Kgethontšu ya motheo, ya go hlaelela. -Setaele ga se nyalelane ebile ga se swanetšane le sererwa. -Taodišo e na le diphošo tše ntši le ge e laetša e badišitšwe le go ntšhwa diphošo.	-Polelo le maswaodikga di fošagetše. -Kgethontšu e hlaelela kudu -Setaele ga se sepelelane le sererwa. - Taodišo e tletše ka diphošo le ge e badišitšwe le go ntšhwa diphošo.	-Polelo le maswaodikga di fošagetše kudu. -Kgethontšu e šarakane ebile e hlakahlakane. -Setaele se fošagetše ka mahlakoreng ka moka. -Taodišo e tletše ka diphošo ebile e a hlakahlakanya le ge e badišitšwe le go ntšhwa diphošo.

	-Taodišo e tloga e se na le ge e le phošwana go laetša gore e badišišitšwe le go ntšhwa diphošo.	e badišišitšwe le go ntšhwa diphošo.	laetša gore e badišišitšwe le go ntšhwa diphošo.	diphošo le ge e laetša go badišišwa le go ntšhwa diphošo.			
TLHAMEGO (MEPUTSO 5)	4 – 5 -Sererwa se tšwelapele ka nyalelano. Dintlha di filwe ka botlalo. -Mafoko le ditemana ka moka di hlamilwe ka nepagalo, di tšweletša tlhalošo ya go kwagala. -Botelele ke bja maleba.	3½ -Dintlha di a latelana ebile di a nyalelana. -Mafoko le ditemana di hlamilwe ka nepagalo le tlhalošo e a kwagala. -Botelele ke bja maleba.	3 -Dintlha tše nnyane tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana gantši di hlamilwe ka tshwanelo le tlhalošo mo gontši e tloga e kwagala gabotse. -Botelele e nyakile go ba bja maleba.	2½ -Dintlha tše dingwe tša maleba di laeditšwe. -Diphošo tlhamegong ya ditemana le mafoko fela tlhalošo e kwagala. -Botelele ke bja maleba.	2 -Bohlatse bja dintlha tša maleba. -Mafoko le ditemana di fošagetše le ge tlhalošo ka kakaretšo e kwagala. -Botelele – telele kudu/kopana kudu.	1½ -Dikgopolo tše dingwe di tšwile tseleng, go boima go latela kakaretšo ya dikgopolo. -Mafoko le ditemana ga se tša hlamega, gomme tlhalošo ga e kwagale. -Botelele – telele kudu/kopana kudu.	0 – 1 -Dikgopolo di tšwele tseleng. -Mafoko le ditemana di šarakane ebile ga di tsenelane. -Botelele – teleletelele/kopanakupana.

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE (20).

	Khouto 7: Bokgoni bjo bobotse go fetiša.	Khouto 6: Bokgoni bjo bobotse kudukudu.	Khouto 5: Bokgoni bjo bobotse kudu.	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša.	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego.	Khouto 2: Bokgoni bja go išega.	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu.
	80 – 100%	70 – 79%	60 – 69%	50 – 59%	40 – 49%	30 – 39%	0 – 29%
DITENG, PEAKANYO LE TLHAMEGO (MEPUTSO 14)	11½ – 14 -Tsebo e botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya sererwa, ga a tšwe tseleng. -Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga sererwa.	10 – 11 -Tsebo e botse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya sererwa, ga go na le go tšwa tseleng. -Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ye kaone, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa.	8½ – 9½ -Tsebo ya go kwagala ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, o tšwele tseleng gannyane. -Setšweletšwa se tloga se nyalelana ka diteng le dikgopolo. -Tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse.	7 – 8 -Tsebo ye e lekanego ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwele tseleng, fela se ga se thibele tlhalošo. -Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa.	6 – 6½ -Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshetshe. -Mongwalo o tšwele tseleng, tlhalošo ga e kwagale gabotse. -Nyalelano ya magareng ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa	4½ – 5½ -Tsebo ya fase ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo hlaelela. -Mongwalo o tšwile tseleng, tlhalošo ga e tšwelele mo gontši. -Setšweletšwa ga se nyalelane ka dikgopolo le diteng mo gontši, se na le dintlha di se	0 – 4 -Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwile tseleng, tlhalošo ga e kwagale. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/sengwalwakanywa

	-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu.	-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega kaone kudu. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.	-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo setšweletšwa sa go hlamega gabotse -O šomišitše melao ye mentši ya maleba ya sebopego.	-Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelela sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.	tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega sa magareng sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O na le tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša sebopego, o tlogetše melao ye bohlokwa.	kaenyana tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja go hlaelela bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešiše, ye mengwe e tlogetšwe.	sa mathomo ga se tša maleba. -Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.
POLELO, SETAELE LE PALOBO-HLATSE (MEPUTSO 6)	5 – 6 -O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego. -Polelo ya setšweletšwa mo gontši e nepagetše ebile se hlamilwe gabotse. -Tlotlontšu mo gohle ke ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele mo gontši se nepagetše. -Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ke bja maleba.	4½ -Setšweletšwa se hlamilwe bokaone kudu ka maleba. -Tlotlontšu ke ye kaone ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele mo gontši se nepagetše. -Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ke bja maleba.	4 -Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ka nepagalo. -Tlotlontšu e tloga e le ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se tloga se nepagetše. -Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ke bja maleba.	3 – 3½ -Tlhamego ya setšweletšwa e lekanetše. Diphošo ga di thibele kelelo ya dintlha. -Tlotlontšu e lekanetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se nyakile se nepagetše. -Setšweletšwa se se na le diphošo le ge se laetša go badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele bo nyakile go ba bja maleba.	2½ -Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le diphošo tše ntši. -Tlotlontšu e a hlaelela ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se na le diphošo. -Setšweletšwa se na le diphošo tše ntši le ge se laetša se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele – telele kudu/kopana kudu.	2 -Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka diphošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele – telelelelele/ kopanakopana.	0 – 1½ -Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero. -Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka diphošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele – telelelelele/ kopanakopana.

	5 – 6	4½	4	3 – 3½	2½	2	0 – 1½
POLELO, SETAELE LE PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 6)	<p>-O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p> <p>-Polelo ya setšweletšwa mo gontši e nepagetše ebile se hlamilwe gabotse.</p> <p>-Tlotlontšu mo gohle ke ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši se nepagetše.</p> <p>-Setšweletša ga se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe bokaone kudu ka maleba.</p> <p>-Tlotlontšu ke ye kaone ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši se nepagetše.</p> <p>-Setšweletša ga se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ka nepagalo.</p> <p>-Tlotlontšu e tloga e le ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se tloga se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e lekanetše. Dipošo ga di thibele kelelo ya dintlha.</p> <p>-Tlotlontšu e lekanetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nyakile se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se sa na le dipošo le ge se laetša go badišišwa le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele bo nyakile go ba bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le dipošo tše ntši.</p> <p>-Tlotlontšu e a hlaelela ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo.</p> <p>-Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telele kudu/kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – teleletelele/ kopanakopana.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – teleletelele/ kopanakopana.</p>

KAROLO YA C: RUBRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA LE DITŠWELETŠWA TŠA TSEBIŠO, MELAETŠA LE MAHLAKORENTŠI (20)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bobotse go fetiša.	Khouto 6: Bokgoni bjo bobotse kudukudu.	Khouto 5: Bokgoni bjo bobotse kudu.	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša.	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego.	Khouto 2: Bokgoni bja go išega.	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu.
	80 – 100% 11½ – 14	70 – 79% 10 – 11	60 – 69% 8½ – 9½	50 – 59% 7 – 8	40 – 49% 6 – 6½	30 – 39% 4½ – 5½	0 – 29% 0 – 4
DITENG, PEAKANYO LE TLHAMEGO (MEPUTSO 14)	-Tsebo ye botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga a tšwe tseleng. -Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu.	-Tsebo ye botse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga go na le go tšwa tseleng. -Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ye kaone godingwana, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudu. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.	-Tsebo ya maleba ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, o tšwele tseleng gannyane. -Setšweletšwa se tloga se nyalelana ka diteng le dikgopolo. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse sa go nyalelana. -O šomišitše melao e mentši ya maleba ya sebopego.	-Tsebo ya go lekanela ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwele tseleng, fela se ga se thibeke tlhalošo. -Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelela sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.	-Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshese. -Mongwalo o tšwele tseleng, tlhalošo ga e kwagale gabotse. -Nyalelano ya magareng ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega sa magareng sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O na le dikgopolo tša magareng tša dinyakwa tša sebopego, o tlogetše melao e bohlokwa.	-Tsebo ya mathomo ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go lekanela. -Mongwalo o tšwele tseleng, tlhalošo ga e tšwelele mo gontši. -Setšweletšwa ga se nyalelane ka dikgopolo le diteng mo gontši, se na le dintlha di sekaenyana tša go thekga sererwa. -Ga go na bohlatse bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo di a hlaelela. -O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešiše, ye mengwe e tlogetšwe.	-Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Mongwalo o tšwele tseleng, tlhalošo e no se kwagale ka gohle. -Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go hlaelela. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo ga e kgotsofatše. -Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.

	5 – 6	4½	4	3 – 3½	2½	2	0 – 1½
POLELO, SETAELE LE PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 6)	<p>-O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p> <p>-Polelo ya setšweletšwa mo gontši ke ya maleba ebile e hlamilwe gabotse.</p> <p>-Tlotlontšu mo gohle ke ya maleba go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo gontši ke sa maleba.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le ge e le phošwana go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe bokaone ka nepagalo.</p> <p>-Tlotlontšu ke ya maleba gananyane go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nepagetše kudu.</p> <p>-Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ka nepagalo.</p> <p>-Tlotlontšu e tloga e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele e tloga e le sa maleba.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e lekanetše. Dipošo ga di thibele kelo ya dintlha.</p> <p>-Tlotlontšu e lekanetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nyakile go ba sa maleba.</p> <p>-Setšweletšwa se sa na le dipošo le ge se laetša go badišišwa le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele e nyakile go ba bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le dipošo tše ntši.</p> <p>-Tlotlontšu e a hlaelela ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo.</p> <p>-Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telele kudu/kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše dipošo le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ga se bja maleba – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele – telelelele/ kopanakopana.</p>

KAROLO YA A

POTŠIŠO 1

Ditaodišo tšeo di botšišitšwego.

1, 3, 4 le 5 ke ditaodišokanegelo.
2, 6, 7 le 8 ke ditaodišotlhalošo.

Taodišokanegelo

Tlhalošo:

Yona e laodiša kanegelo goba tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ya go anegwa:

- Kanegelo e swanetše go kgodiša le ge e theilwe godimo ga nonwane.
- Gantši taodišo ye e ngwalwa ka lebaka le le fetilego.
- Ditemana tša matseno di swanetše go tanya šedi ya mmadi.
- Kanegelo ge e le ye botse e swanetše go ba le ntlha ye e e laetšago.
- Thumo ya moswananoši ya go kgahliša e a kgotsofatša.
- Kgahlego ya mmadi e swanetše go lotwa go fihla mafelelong.
- Taodišo ya go anega gantši e na le mokgwa wa go hlaloša.

Taodišotlhalošo

Tlhalošo:

Ka taodišotlhalošo, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe di ka hlalošwa.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ye:

- Mongwadi o swanetše go hlagiša seswantšho ka mantšu.
- Kgetha mantšu le dikgopolo ka tlhokomelo gore o fihlelele seo se nyakegago.
- Dikakanyo malebana le go bona , go kwa, go kgwatha, modumo le tatso di ka šomišwa go dira gore tlhalošo e kwešišege.
- Diriša dikapolelo ka tsela ya maleba.
- O swanetše go ba le boitemogelo bja hlogo yeo o ngwalago ka yona.

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 40

KAROLO YA B

POTŠIŠO 2

2.1 Lengwalo la segwera

- Lengwalo le swanetše go tloga le laetša gore mongwadi o tsebana le go tlwaelana le moamogedi.
- Maikemišetšo a lengwalo a swanetše go tšweletša polelo ye e hlohleletšago le go kgopela.
- Retšistara le segalo e be tše di fodilego.
- Lengwalo le laetše tše di latelago:
  - Sebopego le botelele tša maleba
  - Atrese ya mongwadi/moromedi
  - Madume/Matseno
  - Mafetšo a maleba "Motlogolo wa lena/Wa lena ..." le leina.

Sebopego

- Atrese (4)
- Tumedišo (2)
- Pheto (2)

2.2 Poledišano

- Poledišano e swanetše go ba magareng ga batho.
- Poledišano e be ka motho wa pele.
- Ditaetšo di be ka mašakaneng.
- Retšistara e be ya maleba.
- Poledišano e be ya maleba.

2.3 Lengwalo la go kgopela mošomo

- Lengwalo le swanetše go nepiša.
- Lengwalo le laetše bokgoni le mohuta wa mošomo wo o kgopelwago.
- Retšistara le segalo e be tša semmušo.
- Lengwalo le laetše tše di latelago:
  - Sebopego le botelele tša maleba
  - Atrese ya mongwadi/moromedi
  - Atrese ya moamogedi
  - Matseno
  - Mafetšo a maleba "Leina le Sefane

Sebopego:

- Atrese tše pedi (4)
- Tumedišo (2)
- Phetho (2)

2.4 Pego

Tše dingwe tše bohlokwa tše di swanetšego go hlokomelwa go ditšweletšwa tše kopana.

Pego e swanetše go laetša tše di latelago:

- Boithekgo/Bokamorago bja pego
- Diteng tše di lebanego le maitshwaro a baithuti ka mokgwa wo o se go wa swanela
- Diteng di akaretše dikgopolo le dikgopolotlaleletšo tše di laetšago maitshwaro a baithuti
- E tšweletše matseno, mmele le bofelo
- E laetše kgodišo ya tatelano ya dikgopolo
- Tšhomišopolelo ya maleba
- Retšistara le segalo tša semmušo
- E laetše tšhišinyo
- E laetše bohlatse bjo bo kgodišago bja dinyakišišo go akaretša dipoledišano tše swerwego le baithuti ba kreiti ya lesomepedi

Sebopego:

- Hlogo ya sekolo (1)
- Atrese ya sekolo le letšatšikgwedi (1)
- Ditumedišo (1)
- Hlogo ya taba: Maitshwaro a baithuti ka mokgwa wo o sego wa swanela (1)
- Tšweletšo (1)
- Dinyakišišo (1)
- Tharollo le ditšhišinyo (1)
- Leina le boitsebišo bja moithuti le tshaeno (1)

Diteng di sekasekwe go lebeletšwe dintlha tše:

- Hlogo ya taba: Maitshwaro a baithuti ka mokgwa wo o sa swanelago
- Tšweletšo
- Dinyakišišo
- Tharollo
- Ditšhišinyo

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 20

KAROLO YA C**POTŠIŠO 3****3.1 Karata/Poskarata**

Ela tlhoko tše di latelago:

- Tšatšikgwedi
- Nako
- Lefelo
- Morero
- Retšistara le polelo e be tša maleba
- E be ka gare ga lepokisana
- Mongwalo e be wa maleba
- Go be le taetšo ya mahlakore a mabedi (mohlala: lehlakore la leina le atrese le lehlakore la molaetša)

3.2 Ditaelo

- Di ngwalwe ka mafoko a makopana.
- Retšistara e be ya maleba.
- Polelo e be ya go kwešišega.
- Di sepelelane le hlogo.
- Di tsweletše tshedimošo ya maleba, ya mohola.

3.3 Maphephetsebiši

- Go be le hlogo ya seo go bolelwago ka sona.
- Go be le tshedimošo ka botlalo.
- Taetšo ya letšatši, lefelo le nako ge di nyakega.
- Go be le morero.
- Retšistara e be ya maleba.
- Šomiša fonte ya go fapana.

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80